

Sendikalı Olmaktan Başka Çare Var Mı?

[Cengiz Faydalı](#)

İstanbul - Emo dergisi 23 Ocak 2002,

Kamu çalışanları olarak 1989'dan beri ekonomik, sosyal, demokratik haklarımızın geliştirilmesi mücadelesini kurduğumuz sendikalarda sürdürüyoruz.

Yaklaşık 12 yıldır sürdürdüğümüz sendikal mücadele bir yandan varolan örgütlenme haklarımızı hükümetlere, parlamento'ya kabul ettirmek bir yandan da neo-liberal politikaların sonuçları olarak ortaya çıkan yoksullaştırma açlık ve sefaletle karşı teslim olmama, işyerlerini, işimizi kaybetmeme mücadelesini içeriyordu.

Tüm bu 11 yıllık mücadele sürecimize rağmen ülkenin son yirmi yılda uygulanan politikaların sonucu kamu maliyesinin yok edilmesi ve 2001 yılının tamamında ortaya çıkan krizler nedeniyle esnaf, serbest çalışan mühendis, mimarlar işini kaybetti, bürosunu kapattı, çiftçi, işçi, kamu çalışanı yoksullaştı.

Üye bazında örgütlenme düzeyi

Sendikalar yasası 12 Ağustos 2001'den itibaren yürürlüğe girdi. Yasaya göre tüm kamu kuruluşları, işletmeleri 11 hizmet koluna ayrıldı. KESK'e bağlı sendikalar hizmet kollarına göre örgütlenmelerini uyarlama çalışmalarını sürdürüyorlar.

On binlerin 11 yıllık mücadelesiyle sürdürülen kamu çalışanları sendikal hareketi eylem ve etkinliklerinde dönem dönem örgütledikleri kesimlerinden daha fazla kitlenin katılımını sağlamış olmalarına rağmen üye bazında sendikal örgütlenmesi henüz istenen düzeye çıkamamıştır.

Özellikle yasa içinde yetkili sendika olma konusu sendikal hareketle doğrudan bağlantılı önemli hale getirmiştir.

Süreçte kamu çalışanları açısından özellikle Devletin (meşru ve fiili sendikal hareketin önünü kesmek için) uluslararası çalışma örgütünün ve insan hakları bağlamındaki temel hak ve özgürlüklere aykırı düzenlemeleri içeren yasal düzenlemenin yanı sıra, yukarıdan aşağıya siyasal iktidarın uzantıları ve bürokratlar aracılığıyla örgütlenilen "memur sendikaları"nın varlığı nedeniyle kamuda çalışan mühendis ve mimarların sendikal hareket içinde aktif sorumluluk almaları aydın sorumluluklarının da bir gereğidir.

Özellikle neo-liberal politikalar sonucu açlık sınıra getirilmiş, emeklilik, sosyal güvenlik, özlük haklarının teker teker elinden alındığı bir dönemde bağımsız, demokratik sendikal yapıları güçlendirmek, omuz vermek her kamu çalışanının vazgeçilemez bir sorumluluğu olduğunu unutmadan davranmamız gerekiyor.

ENERJİYAPI YOL SEN'in Enerji, Yapı, Altyapı Kadastro Hizmetleri kapsamında örgütlü olduğumuz işyerleri yasa ile 3 farklı hizmet koluna ayrıldı. Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Bayındırlık ve İskan Bakanlığı ve bağlı kuruluşlar, Tapu ve Kadastro Müdürlüklerini kapsayan işyerleri bundan sonra YAPIYOL SEN, TEAŞ, TEDAŞ, DSİ, EİEİ, İşyerleri ve MadenSen'in örgütlülüğü olduğu TKİ, MTA, Etibank, İsdemir, Genel Sanayi Sen'in örgütlü olduğu MKE, Sanayi Bakanlığı, SEKA işyerleriyle ayrıca Tarım GıdaSen'e bağlı Çay

İşletmeleri, TEKEL işletmeleri, ŞekerSen'in örgütlü olduğu Şeker Fabrikaları, Enerji, Sanayi ve Madencilik Hizmet kolunda kurduğumuz ESM'de örgütleniyorlar.

Ayrıca ENERJİYAPI YOL SEN olarak örgütlü olduğu Devlet ve Hava Meydanları İşletmeleri de Birleşik Taşımacılık Sendikası (BTS)'de yeniden örgütleniyorlar. ENERJİYAPI YOL SEN'in örgütlülük düzeyi kamu çalışanları sendikaları içerisinde oran olarak en yüksek düzeyde olmasına rağmen işyerlerimizdeki tüm kamu çalışanlarını 11 yıllık mücadele süreci içinde doğrudan üye haline getiremediğimiz bir gerçektir.

Mühendis ve mimarlar üyelerimiz azımsanmayacak kadar olmakla birlikte halen işyerlerimizde üye olmayan ciddi bir mühendis mimar kitlesinin varlığı da söz konusudur. 1954 yılından itibaren TMMOB örgütlülüğü içinde olan mühendis mimarlar mesleki birikimlerini üretim süreçlerine sokarak işyerlerinde ülkenin sorunlarına çözüm doğrultusunda demokratik platformlarda sorumluluklar almışlar, sorumlulukların gereklerini yerine getirmişlerdir.

Kamuda çalışan mühendis mimarlar çalışanların demokratik sendikal hak ve özgürlüklerin sağlanması mücadelesini onlarca yıldır sürdürmüşlerdir. 70'li yıllarda TEK SEN'i kurmuşlar, 10195 kapsamında çalışan teknik elemanlar 1971 yılında 657 kapsamına geçirilmişler.

Memur sendikalarının yasaklanması ve 12 Mart 1971 TEK SEN'in kapanmasından sonra, Türkiye Teknik Elemanlar Birliği TÜTEB'i daha sonra Türkiye Teknik Elemanlar Derneği TÜTED'i kurmuşlar, bir yandan da TMMOB çatısı altında hak arama mücadelesini devam ettirmişlerdir.

70 yılların koşullarında ayrı Teknik Eleman Sendikası, dernek olarak sürdürülen Mühendis Mimarların örgütlenme çalışmaları, kamuda çalışan mühendismimarların 1990'lı yıllardaki kamu çalışanlarının mücadelesinin bir parçası olarak gelişmiştir.

Devletin yeniden yapılandırılması çerçevesinde kamunun küçültülmesi politikalarının sonuçları olarak yatırımların yıldan yıla azalması, kamunun işletmelerini, kurumlarının işlevsizleştirilmesi, sanayisizleşme politikalarının, doğal sonucu olarak devletin personel politikasında personelin ekonomik ve özlük haklarının da iyileştirme değil küçültme, kötüleştirme uygulamaların tüm kamu çalışanlarını olduğu gibi mühendis ve mimarları da direkt etkilemiştir.

Sanayileşme, toplumsal amaçlı hizmet üretme politikalarında vazgeçilmesinin sonuçları olarak kamuda çalışan mühendis ve mimarlar askeri, mülki idare meslek gruplarının yararlandığı hak ve tazminatlar gerisinde kalan ödemelerle karşı karşıyadır. Yıllardır özel hizmet tazminat oranlarında ayarlama yapılmamıştır. Al(ma)mış oldukları kira yardımı (600 bin TL) sorunları vardır.

Zorunlu tasarruflarına diğer kamuda çalışanlar gibi el konulmuştur. Siyasal nitelikli kadrolaşmalardan en fazla etkilenen kesimlerdir. Bayındırlık, İller Bankası, Karayolları gibi kuruluşlarda yüzlerce mühendis mimar görev unvanları değiştirilmiş, zorla tayin (sürgün) uygulamasıyla karşı karşıya kalmışlardır.

Bu uygulamalar Ulaştırma Bakanlığı Türk Telekom'da da yaygın olarak görülmektedir.

Norm kadro uygulaması, Köy Hizmetlerinin kapatılması, DSİ, TCK gibi kuruluşların taşra birimlerinin kapatılacak olmasıyla yeni sorunlarla karşı karşıya kalacaklardır. Günlük harcırah ücretleri komik (I. derece mühendis mimarın günlük harcırahı 8 milyon TL) düzeydedir. Refah payı gözetilmeden sadece son on yıl içerisindeki ücretleri 730750 dolarda 300 doların altına düşmüştür. Kısaca diğer kamu çalışanlarıyla aynı kaderi paylaşmışlardır.

Yeni liberal politikaların özünü oluşturan kamunun ürettiği mal ve hizmetlerin ticarileştirilmesi ve sermayenin denetimine bırakılması anlamına gelen özelleştirme uygulamalarının ülke ve halkı doğrudan etkilenmesi sonuçlarıyla birlikte dar anlamda çalışanlarla birlikte mühendis ve mimarlar açısından doğrudan sonuçları, zorunlu emeklilik, zorunlu tayin ya da işini kaybetmek şeklinde olmaktadır.

Küresel sermayenin ülkemize biçtiği misyon; içeride zor ve baskı ile tüm çalışanlara kölece yaşam koşulları dışarıda ulus aşırı sermayenin jandarmalığına soyunmuş ve ulus aşırı sermayeye ve işbirlikçi ortaklarına kaynak transferini görev bilen "polis jandarma devleti"dir.

Kamuda çalışan mühendis mimarların kendileri yok edici ücret ve kamusal politikalara karşı fiili ve meşru mücadele anlayışı üzerinde yükselmiş demokratik işleyişi olan sendikal hareketin içinde yer alması, birikimlerini sendikalara aktararak işyeri ve kamusal alan mücadelesi içinde yer alması, alınmaya çalışılmasına katkı vermesi kaçınılmaz bir görevdir.

Haydi Sendikalarımızda Örgütlenelim! Tüm Mühendis Mimar Şehir Planlamacılar Sendikalara!

KESK Hizmet Kollarındaki Sendikalar;

Eğitim, Öğretim ve Bilim Hizmet Kolunda EĞİTİMSEN,

Sağlık ve Sosyal Hizmetler Hizmet Kolu SES,

Yerel Yönetim Hizmetleri Hizmet Kolu TÜM BELSEN,

Büro, Bankacılık ve Sigortacılık Hizmetleri Kolu BES,

Enerji, Sanayi, Madencilik Hizmet Kolu ESM,

Tarım ve Ormancılık Hizmet Kolu TARIM OR KAMSEN,

Basın, Yayın ve İletişim Hizmetleri Hizmet Kolu HABERSEN,

Ulaştırma Hizmet Kolu BTS,

Kültür ve Sanat Hizmetleri Hizmet Kolu KÜLTÜRSEN,

Bayındırlık, İnşaat ve Köy Hizmetleri Hizmet Kolu YAPIYOL SEN

* KESK/ENERJİ YAPI YOL SEN Merkez Yönetim Kurulu Başkanı